

KRONIKK & DEBATT

KRONIKK:

Maks 5000 tegn inkludert mellomrom. Legg ved portrettfoto.

DEBATT:

Innlegg: 3000 tegn inkludert mellomrom. Replik/kortinnlegg: 1000 – 2000 tegn.

E-post: debatt@klassekampen.no
Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innlegg.



Tollef Mjaugedal
tollefm@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør



Carline Tromp
carlinet@klassekampen.no
Redaksjonssekretær



Ingrid Grønli Åm
ingridga@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Klassekampen honorerer normalt ikke innsendt stoff. Innsenderens e-postadresse blir trykt med mindre innsenderen reserverer seg mot dette.



KJØNNSLØST? Tvert imot.

Kumuler kvinnene!

VALG
Kjersti Kvalvik



Kvinner er sterkt underrepresentert i de fleste kommunestyre og fylkesting, til tross for at de fleste partilister har like mange kvinner som menn. Hvorfor er det slik? Årsaken er at menn får langt flere ekstra stemmer (kumuleringer) enn kvinner når stemmeseddelen blir lagt i stemmeurne.

På selve stemmeseddelen er det en orientering om hvilke endringer det er lov til å gjøre. Vi kan sette kryss ved den personen vi vil gi en ekstra stemme, og kan føre opp navnet til inntil fem personer fra andre lister. Ettersom det er en tverrpolitisk målsetting å få like mange kvinner som menn inn i kommunestyret, skulle en tro at det var viktig å få fram at vi kan gi ekstra stemme til både kvinner og menn. Men i veiledningen til bruk av stemmeseddelen, er bare mannlige navn eksempler.

På selveste stemmeseddelen får vi altså et slående eksempel på usynliggjøring av kvinner. I tillegg er det en tendens til at menn topper valglisterne.

Derfor oppfordrer Kvinneuniversitetet i Norden til å kumulere kvinner på valgdagen 14. september: Sett kryss ved en kvinne!

Kjersti Kvalvik, styreleder i Kvinneuniversitetet i Norden
kjerkstikvalvik@online.no

Alle hyler opp om svekkelsen av Kinas valuta. Men hvor Kinesisk balans

KRONIKK

Arne Jon Isacsen



På få dager tidlig i august stiger prisen på én dollar fra 6,20 yuan til 6,39 yuan. Det innebærer en svekkelse av den kinesiske valutaen på 3,6 prosent mot den amerikanske. Og alle hyler opp om endringen. På lederplass i Aftenposten fredag 14. august anklages Kina for å «undergrave arbeidsplasser i andre land», og for å ha «en tvilsom historie når det gjelder å manipulere valutakursen for å skaffe seg en konkurransefordel».

Slike bevegelser i valutakurser er imidlertid ikke så uvanlig. På tampen av mai måned svekket den norske kronen seg mot euro med vel fire prosent på fire handledager – uten at Aftenposten anklaget Norge for noe som helst. Så hvorfor alt dette oppstyret om Kina?

Først i 1995 kunne kinesere fritt kjøpe og selge yuan mot dollar, hvis den underliggende transaksjonen hadde med eksport eller import av varer og tjenester å gjøre. Videre ble systemet med multiple valutakurser avvirket; nå skulle prisen på dollar i yuan være den samme uavhengig av hva man kjøpte eller solgte.

Men hva skulle denne prisen – eller valutakursen – være? Etter litt frem og tilbake ble kursen satt til 8,28 yuan for én amerikansk dollar.

Asia-krisen som rammet Thailand sommeren 1997, og etter hvert så godt som alle landene i Sørøst-Asia, førte til kraftige nedskrivninger av valutaene i hele Sørøst-Asia. Hva skulle Midtens rike

gjøre? Anbefalingen fra Verdensbanken ved sjeføkonom Joseph Stiglitz var klar; den kinesiske valutaen burde skrives ned mot den amerikanske, slik andre lands penger ble.

Men kineserne sa nei – de holdt fast på prisen på 8,28 yuan for én dollar. Det var en heroisk beslutning fordi konkurransevnen til Kina da ble redusert i samme grad som nabolands valutaer falt i verdi mot dollaren. Men det var en riktig beslutning. Kina var kommet i siget og tålte utfordringen.

I desember 2001 ble Kina medlem av WTO (Verdens handelsorganisasjon). Kinesisk eksport vokste med rekordfart – nærmere 20 prosent per år i gjennomsnitt for perioden 2003–2010. Andre land, som USA, opplevde stigende underskudd i sin handel med Kina. Og selv om amerikanske forbrukere kunne glede seg over stadig mer og stadig billigere import fra Kina, var eiere og ansatte i foretak som bukket under i konkurransen med Kina, mindre glade.

Kina, mente man, ga seg selv for god konkurransevne ved den gitte valutakursen. Kineserne var ikke helt uimottakelige for argumentet.

I juli 2005 skrev man opp egen valuta med et par prosent mot dollaren for deretter å starte en jevn og styrt appresiering av yuan. De neste tre årene styrket yuan seg fra 8,28 mot dollar til 6,80 – det vil si en appresiering på hele 22 prosent – for så å bli liggende på dette nivået mens finanskrisen raste. Høsten 2010 fortsatte kineserne den gradvise appresiering av sin valuta. Utpå nyåret 2014 var prisen på den amerikanske dollaren kommet ned til rundt 6.10–6.20 yuan, det vil si en ytterligere ti prosents



DILEMMA: Om Kina fortsetter liberaliseringen av valutamarkedet, vil yuan betaler er svekket kontroll på valutakursen, skriver kronikkforfatteren.

appresiering mot dollar. Kursen ble liggende på dette nivået frem til spektaklet startet i midten av august.

Tre forhold har i den senere tiden gjort det rimelig for kineserne å ønske seg en noe svakere valuta, det vil si en noe høyere pris på dollar målt i yuan: Lavere vekst i Kina, hvilket gjør økt etterspørsel fra andre land viktig; dollarens sterke utvikling den siste tiden, som har dratt den kinesiske valutaen opp også,

målt mot andre land; samt faren for en ytterligere styrking av dollaren – og dermed av yuan – om den amerikanske sentralbanken starter prosessen med gradvise renteøkninger en gang utpå høsten.

Kineserne har problemer med å få sitt finansvesen til å fungere godt. I et velfungerende finansvesen får de riktige bedriftene de riktige lånene til de riktige betingelsene. Med den dominerende plassen som statseide foretak

OVERHØRT

IS er en stat opprettet av menn, for menn, for å tilfredsstille menn som er besatte av våpen, drap og tortur, og med en trang til å voldta og misbruke kvinner og barn.

Journalist Mah-Rukh Ali i VG

Rødt vil ha mer fritid og mindre forbruk. Men hva faen skal vi bruke

fritiden på hvis vi ikke kan forbruke? #skoledebatt

Mathias Fischer på Twitter

Vi kommer ikke til å løse klimautfordringen ved at nordmenn reduserer forbruket og levestandarden. MDG vil ikke gjøre Norge grønnere, men betydelig fattigere.

Nicolai Astrup til minervanett.no

Torbjørn Røe Isaksen messer om «kunnskapsskolen». Ja, det er derfor vi har skoler, ingen er uenig i det! Skolen handler om læring og kunnskap.

Storingsrepresentant for SV Karin Andersen, på NRK Ytring

Hvorfor må kunst få god kritikk? Skal ikke kunst være kontroversiell?

Susanne Brøgger til Dagsavisen

DAGENS LØVÅS



MER DEBATT NESTE SIDE >>

dramatiske er endringene, egentlig?

segang



euro og yen, vil den kinesiske valutaen få status som reservevaluta. Hvilket umiddelbart vil føre til økt etterspørsel etter yuan-verdipapirer. Som i sin tur vil kunne gjøre det rimeligere for Kina å låne i egen valuta i de internasjonale kapitalmarkedene. Med store planer om å bygge ut infrastruktur i eget land og i naboland, for på den måten å binde dem nærmere til seg, kan et slikt lånebehov fort bli en realitet. Da ville det være kjekt å ha en valuta andre land etterspør.

Et dilemma avtegner seg: Om Kina fortsetter liberaliseringen av valutamarkedet, vil yuan kunne oppnå status som internasjonal reservevaluta og på den måten over tid kunne bli et alternativ til USD. Men prisen man betaler er svekket kontroll på valutakursen og over kapitalmarkedene mer generelt.

Kineserne ser ut til å gå for en mellomløsning; så mye liberalisering at man blir tatt opp i det gode selskap, det vil si at yuan går inn som en femte valuta i avregningsenhets SDR som Det internasjonale pengefondet bruker, men likevel med klare begrensninger, som gjør det mulig i stor grad å styre valutakursen. «Managed float», som det heter. Om kineserne vil lykkes med denne vanskelige balansegangen, gjenstår å se.

Andre land har ingen grunn til å rope «ulv, ulv» bare fordi Kina har latt sin valuta svekke seg med noen få prosent mot dollaren.

Arne Jon Isacsen,
Handelshøyskolen BI
arne.j.isachsen@bi.no

ningsenheten i IMF.

Med et visst antall yuan i den valutakurven som heter SDR, i tillegg til dollar, pund,

– og enda mer statseide banker – inntar i Kina, er det mange og sterke motkrefter mot de rene markedsløsnin-

gene. Kravet om å la markedet få en større rolle i det kinesiske finansvesen, får økt vekt ved at Det internasjonale pengefondet (IMF) har satt en mer markedsorientert politikk som en betingelse for at kinesiske yuan skal utgjøre den femte valutaen i Pengefondets spesielle trekkrettigheter (SDR), som er avreg-

Rettelse:

Illustrasjonen til Rune Slagstads minneord om Francis Sejersted onsdag kom dessverre på trykk uten kreditering. Den var selvsagt utført av vår eminente tegner Knut Løvås.



Klassekampen 26. august



ALENE: Kristin Skogen Lund og NHOs forslag om å redusere antall kommuner begeistrer ikke. **FOTO: VIDAR RUUD, NTB SCANPIX**

NHO har satt seg selv på sidelinja

KOMMUNE-SAMMENSLÅING
Odd Haldgeir Larsen



Kristin Skogen Lund og NHO har en tafatt holdning til hvordan vi skal møte den stadig økende sentraliseringen.

I Klassekampen 26. august skisserer Skogen Lund ikke et eneste tiltak for hvordan vi kan stimulere til flere arbeidsplasser i distriktene. NHOs svar er å sentralisere enda mer. Det ruster oss ikke for framtida. NHOs forslag om å redusere antall kommuner fra 428 til 77 har ingen støtte blant partiene på Stortinget. Ei heller folk flest har jublet for Skogen Lunds tankeeksperiment.

Forslaget oppleves så dramatisk at flere omtaler det som «ulogisk» og det hele virker som en skrivebordsteori som ikke har ben å gå på. Iveren NHO har etter å etablere store markeder har ført til at NHO har utspilt sin rolle i spørsmålet om ny kommunestruktur.

NHO arrangerer årlig det de selv omtaler som «Kom-mune-NM» hvor de «rangerer kommunene etter attraktivitet og lokal vekstkraft basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarked,

demografi, kompetanse og kommunal økonomi», slik de selv omtaler kåringen.

For 2015 er det, ifølge NHO selv, Sola som er landets beste og mest attraktive kommune. NHOs store paradoks er at de mener landets beste kommune ikke har livets rett.

De ønsker å slå sammen Sola med syv andre kommuner som skal bli «Nord-Jæren». Det henger ikke sammen.

” Det hele virker som en skrivebordsteori som ikke har ben å gå på.

Fagforbundet har ikke svarene på alle utfordringene vi står overfor, men vi har et pragmatisk forhold til framtidens kommune-

struktur.

Behovene og utfordringene i kommunene er like forskjellige som meg og Skogen Lund. Likevel viser undersøkelser at folk i små kommuner er mest fornøyd med velferdstilbudet. På andre områder kan det være motsatt. Løsningen er likevel ikke tvangssammenslåing, men å lære av hverandre.

Fagforbundet er ingen motstander av kommunesammenslåinger. Derimot har vi troen på at de som lever tette på dagens utfordringer også sitter med morgendagens svar.

Odd Haldgeir Larsen,
nestleder i Fagforbundet
odd.haldgeir.larsen@fagforbundet.no